Година II | Четвртак, 14. августа 1943. год. | Број 141.

РАДНИЧКИ ПОБЕДОНОСАЦ

Излази СРИЈЕДОМ и СУБОТОМ. — Уредништво и администрација Његошева Бр. 7. — Рукописи се не враћају — Телефон Уредништва број 64 — Претплата: месечно Lit. 6 — II једне бр. Lit.

ЈЕДАН КОНСТРУКТИВНИ ПРОГРАМ

У свакој заједници, у свакој народној средини осјећа се непобитно и апсолутно једна неопходна потреба — потреба неусобине сарадње.

У савременом складу настојања и у искреној подршци сваке иницијативе, појединац врши своју прву дужност према великој народној породици, чији је саставни дио. И вршећи ту своју дужност у исто вријеме подупре заједницу, за чији развој допринесе, са своје стране, све оно што може и зна по својим социјалним могућностима, по својој струци и способности.

Сваки појединац је заједници врло потребан, али ни један, ни у чем случају, није неопходан, пошто заједница и без њега изгледа, иначе само негативно дјелство на развој заједнице, пошто ускраћује ону моралну или материјалну помоћ, коју произлази из његове спреме или струке.

Заустављати развој социјалног процеса значи вегетати постојеће шкиљке, као и што зауставити ток једне ријеке значи исту пресушити, елиминирати. А живити на рачун туђе дјелатности доводи до *разјетиња, који значи исто што и горње.*

Заједница преко појединца изгледа неуочљива и строго, јер тражи изричито од свакога апсолутну приврженост, искрену оданост и неуморну пожртвованост за добро и просперитет цјелине, те према томе и истог појединца, који се, у постављеним *социјалним тренутцима, за колективитет* — рецимо — жртвује, али из тих жртава произлази му право на уживање свих благодети, које исте заједница може да пружи.

Како да примјењимо ове принципе историјског мјерилца?

Не експлоатирајући, кад поштено закинши, *један дан: бољка поникне, развије се, процвјета и замре.* Овдје, по ноћи и по дану, кад кише и кад сунце грије, као у неком вјечном и тајанственом рајском прамаћеву, кошуљу и шкрту — рјешто корисних биљки — истом тропском брзином, „спасоносне" социјално-политичке идеје, или са једном малом разликом: не замр чак ни кад кише престане. Проносе се од усте до усте без помоћи сјеменке, без одређене боје, без одређеног циља. Живе умирући, а умиру не губећи ипак трагове живота, јер свака носи у своју тајанствену природу које је је покренула, свој неизбјежним ми амбиционих интереси *Обрни, окрени, извијај, али на крају кад* почешљаш по кожи, то омоту или навлаку у којој је овијена та цјеногорска идеја и ако се уклони она већ превише досадна формула „У име народа!" — неизбјежно искрене јој срж: тајне, крхка, прозирна срж, прожета сопственим ласкавим и пишта више.

Анализирајући пак аспирације, воде равно, преко небулозних путева, у Ђорсокак.

Овој заједници је диктован један програм: РЕД, МИР, РАД — Три ријечи, три опсежна појма, у којима сваки појединац *мора да уклопи своју дјелатност. Ко постави* своје привредни и социјални програм према закуцлисних намјера или личних интереса да заговара. Сказ ваљен је не само „у име народа" него искључиво и стварно само само за народ. За овај народ, за овај заједнички крај, гдје сваки камен позиже пашу, сваки кошак бјони рукх сирочиштва и голотиње. Прошла су времена кад су чудеса спасавала! Давно су прошла и — изгледа — не враћају се! Али их људи овдје потајно очекују, гајећи у свом срцу закржљалу наду о „чини" — неби што Још уњјек не пала.

Озбиљан, досјелен, конструктивни рад само може да спаси ову заједницу, може да препоради ове политичке затворене духове. Рад је пјесма човјечанства, у којој чарове мисли долазе до савршеног изражаја, јер поноси и слијепим очајним кафанским стратезима и мудрацима свој реални изглед, пружајући индиректно *и њима* дио своје *добротворне* социјалне благодети.

Заустављати развој социјалног процеса значи вегетати постојеће шкиљке, као и што зауставити ток једне ријеке значи исту пресушити, елиминирати. А живити на рачун туђе дјелатности доводи до *разјетиња, који значи исто што и горње.*

Заједница преко појединца изгледа неуочљива и строго, јер тражи изричито од свакога апсолутну приврженост, искрену оданост и неуморну пожртвованост за добро и просперитет цјелине, те према томе и истог појединца, који се, у постављеним *социјалним тренутцима, за колективитет* — рецимо — жртвује, али из тих жртава произлази му право на уживање свих благодети, које исте заједница може да пружи.

Не експлоатирајући, кад поштено закинши, *један дан: бољка поникне, развије се, процвјета и замре.* Овдје, по ноћи и по дану, кад кише и кад сунце грије, као у неком вјечном и тајанственом рајском прамаћеву, кошуљу и шкрту — рјешто корисних биљки — истом тропском брзином, „спасоносне" социјално-политичке идеје, или са једном малом разликом: не замр чак ни кад кише престане. Проносе се од усте до усте без помоћи сјеменке, без одређене боје, без одређеног циља. Живе умирући, а умиру не губећи ипак трагове живота, јер свака носи у своју тајанствену природу које је је покренула, свој неизбјежним ми амбиционих интереси *Обрни, окрени, извијај, али на крају кад* почешљаш по кожи, то омоту или навлаку у којој је овијена та цјеногорска идеја и ако се уклони она већ превише досадна

ЂИНО БИАЂИ

Пред конференцијом у Квебеку

САВЕЗНИЧКА ПОЛИТИКА У ЂОР-СОКАКУ

Једна празна столица у Квебеку

Нарочито занимљиво изгледа садашња политичка и дипломатска акција. Стаљин је ових дана имао разговор са енглеским и америчким амбасадором у Москви. Ови састанци доводе се у везу са конференцијом у Квебеку, на којој је, како изгледа, учествовао, као посматрач и совјетски војни аташе акредитиран код канадске владе, будући да се совјетски амбасадор у Канади тренутно налази изван сједишта. Стаљиново отсуство са конференције сматрају Англо-американци као алармантни симптом. У Лондону само мали број посматрача показује наду да ће он можда учествовати у завршној фази разговора, истичући да не постоји ништа што би Енглеска и Сједињене Државе могле подузети без непосредне сарадње Русије. Управо када је та сарадња највише потребна, онда је нема. *Са друге стране постоје вијести који само* још више потенцирају забринутост Енглеза и Американаца. Комитети слободних Њемаца и слободних Пољака, основани у Москви под вођством Кремља, наводе на мисао да совјетска влада спрема своје рјешење питања будућег политичког уређаја тог дијела Европе, потпуно независно од савезника. Рузвелт се сваког часа очекује у Квебеку. Неки америчарски листови говоре о могућности нових преокрета. Према њиховим информацијама мораће се ревидирати сви савезнички планови, како би их се прилагодило новоствореној ситуацији. Они покушавају да на тај начин умире јавност, правдајући Стаљиново отсуство чињеницом да он не би могао напустити своју команду великог офанзиве, која је управо у току. Друга тврде да Стаљин не може учествовати на конференцији, на којој ће Англоси говорити против Јапана, са којим се Совјетски Савез налази у пријатељским односима. Сјеверноамерички листови реферирају ситуацију слиједећим рјечјима: „Она правна столица за зеленим столом престављала разлог за извјешћу забринутост". У међувремену објављује „Правда" огорчени чланак против британске владе, у којему оптужује исту што је омела Бекеша да изврши намјеравано путовање у Москву. Друге оптужбе године немачка штампа против Черчила, оптужујући да Енглеви увијек себи нађу друге народе, спремне да се за њих боре, да би посље вјаштевали за себе давали дио плијена. Када су Руске битке неизбјежне, шаљу они напријед Аустралијце, Новозеланђане, Канађане итд., поданике Царства, које они сматрају нижим од себе. Тиме се објашњава зашто је Енглеска прихватила систем уздржавања бомбардовања, у нади да ће овим терористичким методом успјети да наметне одлуку рата, избјегавајући крваве губитке на бојном пољу.

Дописник листа „Дагенс Нехетер" пише да, како не изгледа могуће да би Стаљин могао напустити фронт, дио би његов састанак са Рузвелтом и Черчилом опортунији него иначе у часу када односе између Англоса и Русије постају све критичнији. Држање Русије изазива забринутост у неким америчким политичким круговима. Однос са Њемцима у орјолској битки нису употребили сјеверне резерве. Поставља се питање што то треба да значи. Сем тога су дипломати поново добили дозволу да се из Самаре врате у Москву. Њујоршки дописник сматра значајним руски напад са стражње другог фронта, објављен у „Правди" те примјећује да је пролаз слободних Њемаца објављен у Москви, а да London и Вашингтон нису били о томе обавјештени. У вези са свим оним тачкама недостају потребна детаљна објашњења, док је занредно значајно да се створи стварна сарадња између Русије и савезника у часу када ће њемачка настојати да сватко искористи сваку прилику како би навукла користи за себе и несмјеле која влада између такозваних Уједињених нација. Савезје се на Лондона да се листови не задовољавају само суперетом између Стаљина, Черчила и Рузвелта, него траже да на њему учествује и Чанг Кај Шек. Стога никако не задовољава пријем вијести о скорашњем састанку између Русије и Черчила, у међувремену изгледа да Иди мора кренути са новим предлозима у Кремљ.

Москва се ограђује од Англоса

Москва објавио: „Ј... слиједећу изјаву:

*Совјетска агенција Тасс... тврди... да не Стаљин... састанку... Москва и Черчила... Англоса... Русије... вили једно... ствене да... ка... се ово објави... ... ...

ОСТАЈТЕ ОВДЈЕ,
ПОДГОРИЧКИ МУСЛИМАНИ!

Ових дана заоваладала је међу једним дијелом — махом имућнијим подгоричким муслиманима узбуђивања рата навика да се селе у Скадар Албанију. Обично селе они муслимани, који су настојали представити немадним политичким и економским мјерама одношаја у своје личном интересу и своју властитој вожи, односно режим отворили су и непрадавне. Једнако тачно, да ти — а то су углавном — не могу ваше грађанске „отворене“, која хоће с неким правом да у свему учествује са грађанским правима, а нема за вријеме рата ни ову подгоричку радост. И зато они и оживјели „патриотизам“, сарајевски „бесмислени, поштени и радни свијет“ ужива само као средство у ратним ситуацијама. Дешавајте се, ако се ратне ситуације не ствара, „ратни“ и „народни мир“ постаје — „лоша замјена“ „пуста и мртва“... а свини „безнадежна“ — у средњовјековном, што нијесу селили „прекјучерашњи“ да наше дјеце. Ниједна разлика међу вама и старе „бесмислене“ и „поштене“ и „радне“ свијет — ужива само као „ратна“ и „народна“ — у „ратним“ и „народним“ ратним непријатељима.

И баш у данашњем часу прва дужност, и као људи и као патриота, да се свим расположивим умним и физичким снагама ставимо народно јединство од свих вјерских и етничких народних елемената и од свих политичких и вјерских група у народу. Јединство нам је потребно за одбрану народа од вјерске таме комунистичких кровлока и да одржаје мира и рада у земљи.

З то апелујемо на подгоричке муслимане, да се услед ужасних третања које махом потичу од комунистичких редова, не исељавају из своје отаџбине, јер нас муслимане са нашом једноврсном браћом Србима и православне и католичке вјере неже једна судбина заједничке крви и језика.

Да пренесемо овдје, ову повјату патриотску пјесму, пуну топлине и патриотске љубави према своме народу, коју је испјевао велики српски родољуб и патриота — пјесник Алекса Шантић:

Нијесмо овдје! Сунце нијесу неба
Небо нас гријати не хоће само гријеј
Гријеј нас гријеј у ладној ноћи
Где год сунца нема и гдје брата није

Ми свуда живјемо не нашу болу?
У туђој нашој земљи ме ова:
Гаћете погледа по крају и по
Сузама гробова наших прадједова.

Овдје нам свако братовје рајат стежу,
А тијем свијету да нас пјесме пјевају:
Да нас крше све нас, сад нас неже:
Ниче и јецаје, братство и крв света.

Нијесмо овдје!...

Овдје је наш прадједовски дом, браћо муслимани, који је тако лијепо опјевао у свој патриотској пјесми од великог српског родољуба и патриотског пјесника Алекса Шантића, који је у миру и раду са српским родољубом и патриотским пјесником Османом Бикићем свесрдно радио на националној слози између Соба муслимана и православних. Нијесмо ваше народни идеје: слога, братство и јединство српског народа без разлике на племе и вјеру.

Дај Боже, да се будемо и ми управљали по њима остваривајући њихове идеје у братској и неговању националне слоге, братства и јединства у нашем народном народу.

Сеад Вребуовић.

Комунизам, наука и религија

Међу многим погрешним схванавоцима науке, владајуће је мишљење да су наука и религија у суштој супротности. Кажу, да је наука с пустила религију с оних њених вјесина да ниједан човјек, тако рећи, непотребан. Многим погрешом у равним правцима науке, по овим наивним схватањима, религија је већ давно одиграла своје; уствари, то је средњовјековна баоставština. Слабо познајући старе резултате науке, или их намјерно прикривши, јачни и тајни непријатељи религије, успијевали су да широм масама *преставе, да је наука и то у супротности* потиској религију. Наш сајет, који је и онако врло мало читао и не старајући се да сама стварне истине вјеровао је овим наивним сервирањима и хладно према својој вјери.

Намјерно мвртање научних истина и прикривање стварних резултата науке, имало је пуно негативних утицаја на маје масе, а нарочито на омладину, која је и онако била слабо упућена у своју вјеру. У овоме је нарочито постивала колосалне успјехе комунистичка партија, која није жалила трошка новца, а при *том не бирајући средстава, само да постигне циљ.* Само да се религија, а нарочито хришћанска, не само спусти са оног њемог високог приједстала, већ да се и потпуно мртвим учини у свијести људи. — Ја човјека. А шта то? Зашто баш да ми је религија главна препрека, те рада тога и буде главна мета и главни циљ. Ја сам стварне истине и главни нишан за остварење својих паленних планова, доминирајне својих безочних идеја и циљева?

Познато је да један вјерујући човјек, да један човјек са чврстим моралом, а посебно са јаком вјеком, да се углавном такав човјек неће усудити на нешто брутално и рушилачко, као што то комунизам проповиједа. Зато им и треба скрхати — смрвити у човјека религију да би од њега направили човјер, јер њима баш и треба анијерјеј. Но, кад што обрушиш и уништиш у човјеку вјеру, тако и религија чврсто обуздана човјека од свих порока и страсти. Чим обруч једног бурета пукне, одмах се дуте помијешају; а чим се религија исчупа из срца човјекова, онда човјек постаје морално распасан — постаје звијер, разбојник и томе сл.

Ето вашто се старају комунисти да униште религију код човјека. Као што видимо, они са угушењем религије морално разбојничавају и примјмају да са сва злочинства, а њима баш тавим људи и требају, а нарочито у данима револуције.

Но, да би се религија преставила као једна застарала ствар, то мишљењу комунистичких вођа требало је да себе придобити и у своје сврхе употријебити, не само повјешта, биоскопе, све часописе и листове, па преставити и објелодити да је сама стварна истина против Бога и свега вјерског.

Не само код нашег простог, већ и интелигентног, а нарочито полуинтелигентног свијета, није било тешко представити и убиједити га да су научници против религије — против трансцедентног свијета. Једно, а друго, у нашем народу нијесу вјерни, а друго, рада тога, што је наш сајет врло мало читао, уствари, како је што читао, читао је само оно што трује и убија његов дух, без обавјо да је то истина, или не. Знајући ово, а с друге стране вахаваљујући својим материјално богатим изворима, комунистичка партија је била успјела да са својим литературом преплави све масе и протури своје књиге, часописе и листове, чак и у вјерабачем

народу, иј. код широких народних слојева те би на тај начин наравно, нестале и код носиоца власти, који новину опет за тих мирских слојева.

Ако неко прочита ово, па ако буде неку грешку код власти не значи да је постигао неки успјех као да је прокашао Америку, него треба своје сопствене политичке и религиозне идеје и неправе потиру на народа као чјелине, који у себи крије клице своје мене.

Из свега напријед реченог, види се да је на све ово код нас крив цјео народ у основи, па према томе и клице наших болки требало да уништити у самом

нијем селима. Отуда се објашњава ово, да су и најобичнији сеоски ђаволи знали, не само за Маркса, Енгелса, Троцког, Каутског, Милетића и др., већ поменимо и свој вјерски комунистичке партије. Но, како су успјели да листовима преплене наше читалачке масе теже је ствар ишла са навртањем уговарањем наших резултата.

Као што знамо, са врло малим изузетком, сви велики умови и научници били су дубоко религиозни. Цјела, да, да је Декарт поднио је ђонаго на идеју свога постојања отишао у храм и благодарити Богу молио Га да му открије још што слично. А „отац науке“, велики Њутон, исто. Говорећи о религиозности научника, најчешћи њемачки физичар, проф. универзитета у Берлину, Макс Планк вели: „Навише би цјеретала стварна истина јаком и њеи *погоа је ближе потребан да би се задовољно приволи равнотеже*, ако се дубље анализира смисао ове дипломатске формуле „европска равнотежа“, долази се до закључка да она ниште другу него спонам ратне „прелазет јачета“. Енглеска је, благодаћи своме изузетном тестр фком положају, могла да у своју корист наметне тумачење ријечи „равнотежа“ јер никада није тражила територијално ширење на европском тлу. Ово чему је она тежила било је ваокруглавање Европе острвским тврђавама. Начолеон је ваио прави смисао кованице „равнотежа“ али она нијесу била *подлегла* су неумитном закону географије, који је база цјелокупне спољне политике Британске Империје.

Европска дипломатија је, дакле, морала да прихвати ово енглеско тумачење, јер је, иначе, она не задовољавало да европска земља буде једна од оних најбројнијих великих сила, а да у томе не учествује. Бечки конгрес је најтипичнија примјер:

Русија је добила већ дио Пољске, Финску и Бесарабију; Аустрија Илирске провинције, Њемачка је добила Саксонију и Рајску провинцију. Она сва проширења учињена су на рачун малих држава. А Енглеска? Енглеска је само вадржала Малту, Хелголанд и Јонска острва. Равнотежа Европе је на тај начин постигнута за један извјесни период. Једини пак стварни добитник то је Енглеска: Енглеска је успјела да се ухвати на тим позицијама, у европској зони, и тиме учинила корак напред у вакоглавању и надгледању европских послова. Она сад бодро пази и, ако то вахтивајући њени политичко-економски интереси, нимало не вазире да подржава неку сукоби, на којих би навукла нове користи, а све у име европске равнотеже.

И заиста равнотежа се одржала за вријеме од пола вијека, а мир нијесу угрожавали ратови, а ако и ратови, то ограничени територијалне европске равнотеже, дјело дипломатије, која нити је консултирала *народе нити водила рачуна о њиним* стварним интересима, повукла је за собом и реставрацију бивших уклоњена такође ситуацијстичке монархије постале нормалним режим Европе. Реакција, која се појавила с једне стране као последица: с турске старих начела владавине с друге стране, због неправедне и неправилне подјеле земље, убрзо се манифестовала стварањем НАЦИОНАЛНИХ партија. Активношћу ових против конзервативних влада Европе је са у свијетској експлозије, а с друге стране у европски резервји енто, васкрснеле мањи балканских држава дјелимичним рјешењем Источног питања, колонијалну освајања и т. д. Сва ова европска активност водила на новим сукобима, који је поново довести у опасност европску равнотежу.

Француско-руски сукоб, 1870 године, отвара једну нову ериву на европском континенту. Њемачка је, вагрвјајући свеје национално јединство, одмах да угрожава равнотежу. Европа улази у сферу „нагуравног мира“. Али овај мир је само камуфлажа једног перманентног стања непријатељства, које се промиче као сјенка између европских великих сила за вријеме док вагрвјају своја колонијална царства.

Метиш Гаврила Принципа у Сарајеву 1914. године повод су сврчавању конст рем.ђ.ва европске равнотеже, а чиј је вахспостављање човјечанство морало да платн више милиона живота да би десет година могло да живи у миру по начелима „слободних“ располагања народа самима собом.

Фаталним закон историског помаљања истура опет на кривину поврвину Европе ратне равнотежу. Енглеска се, слијудећи своју традицијама, бори за вахспостављање „равнотеже“ или другим ријечима за њену сајетску „доминацију“, док масе гину через ту вјерске да је ријеч равнотежа света истина.

А. Б.

ПОЛИТИКА
европске „равнотеже“
НАО УЗРОК СВЈЕТСКИХ КАТАКЛИЗМИ

За вријеме Наполеонових ратова све европске државе су учествовале у том општем сукобу, који је трајао дуги низ година. Европа је била 1812 године, послијеђњи у дева табора: Наполеон и његови непријатељи. Поран Наполеонов је учинио да се ослободила територијална организација Еа оне из темеља сруши. *Бечки конгрес (1815)* санкционисао је ново територијално уређење које је највише задовољило Енглеску. Наме подје ја је била навођена по принципима дипломатије осамнаестог вијека: европска равнотежа и систем опште. Француска је била сматрана највећим јакон и њен *погоа је ближе потребан да би се задовољно приволи равнотеже*, ако се дубље анализира смисао ове дипломатске формуле „европска равнотежа“, долази се до закључка да она ниште другу *него спонам ратне „прелазет јачета“.* Енглеска је, благодаћи своме изузетном тестр фком положају, могла да у своју корист наметне тумачење ријечи „равнотежа“ јер никада није тражила територијално ширење на европском тлу. Ово чему је она тежила било је ваокруглавање Европе острвским тврђавама. Начолеон је ваио прави смисао кованице „равнотежа“ али она нијесу била *подлегла* су неумитном закону географије, који је база цјелокупне спољне политике Британске Империје.

Европска дипломатија је, дакле, морала да прихвати ово енглеско тумачење, јер је, иначе, она не задовољавало да европска земља буде једна од оних најбројнијих великих сила, а да у томе не учествује. Бечки конгрес је најтипичнија примјер:

Русија је добила већ дио Пољске, Финску и Бесарабију; Аустрија Илирске провинције, Њемачка је добила Саксонију и Рајску провинцију. Она сва проширења учињена су на рачун малих држава. А Енглеска? Енглеска је само вадржала Малту, Хелголанд и Јонска острва. Равнотежа Европе је на тај начин постигнута за један извјесни период. Једини пак стварни добитник то је Енглеска: Енглеска је успјела да се ухвати на тим позицијама, у европској зони, и тиме учинила корак напред у вакоглавању и надгледању европских послова. Она сад бодро пази и, ако то вахтивајући њени политичко-економски интереси, нимало не вазире да подржава неку сукоби, на којих би навукла нове користи, а све у име европске равнотеже.

И заиста равнотежа се одржала за вријеме од пола вијека, а мир нијесу угрожавали ратови, а ако и ратови, то ограничени територијалне европске равнотеже, дјело дипломатије, која нити је консултирала *народе нити водила рачуна о њиним* стварним интересима, повукла је за собом и реставрацију бивших уклоњена такође ситуацијстичке монархије постале нормалним режим Европе. Реакција, која се појавила с једне стране као последица: с турске старих начела владавине с друге стране, због неправедне и неправилне подјеле земље, убрзо се манифестовала стварањем НАЦИОНАЛНИХ партија. Активношћу ових против конзервативних влада Европе је са у свијетској експлозије, а с друге стране у европски резервји енто, васкрснеле мањи балканских држава дјелимичним рјешењем Источног питања, колонијалну освајања и т. д. Сва ова европска активност водила на новим сукобима, који је поново довести у опасност европску равнотежу.

Француско-руски сукоб, 1870 године, отвара једну нову ериву на европском континенту. Њемачка је, вагрвјајући свеје национално јединство, одмах да угрожава равнотежу. Европа улази у сферу „нагуравног мира“. Али овај мир је само камуфлажа једног перманентног стања непријатељства, које се промиче као сјенка између европских великих сила за вријеме док вагрвјају своја колонијална царства.

Метиш Гаврила Принципа у Сарајеву 1914. године повод су сврчавању конст рем.ђ.ва европске равнотеже, а чиј је вахспостављање човјечанство морало да платн више милиона живота да би десет година могло да живи у миру по начелима „слободних“ располагања народа самима собом.

Фаталним закон историског помаљања истура опет на кривину поврвину Европе ратне равнотежу. Енглеска се, слијудећи своју традицијама, бори за вахспостављање „равнотеже“ или другим ријечима за њену сајетску „доминацију“, док масе гину через ту вјерске да је ријеч равнотежа света истина.

А. Б.

Tamne figure
na tamnom kontinentu

[illegible] Dra-e male [illegible] ugnjetavanja da osvojenjem Francuske Sjeverne Afrike podriju kolonijalni sistem Pariza. Sve ovime se nije stvaralo da se ne potpuno [illegible] u tom svom [illegible] su pustili De Gola na čelu, pa je [illegible] u nepuna dva mjeseca postigao [illegible] Ali i Marokki sve [illegible] bio [illegible] Francuskog oslobođilačkog [illegible] Ovim [illegible] nije samo [illegible] Kao najtvrđe[illegible] afričkog Komiteta odlučuju je jedino pravo da stavlja svoj potpis na sve one [illegible] odluke [illegible] Africi kao apsolutni i neograničeni gospodar, pa čak i pravi diktat. On je u [illegible] Africi [illegible] Francuske, da je i Francuska, koja je [illegible] Afrika najbolje da ga opozove i [illegible] Ovaj je [illegible] pokretu, iznat [illegible] da [illegible] Ali [illegible] Pejtoni, Nogesi i Bosuel, nakon su se odjednom izmedu dvije stolice.

[illegible] je general De Gol [illegible] pokušao za sobom u Jevernu Afriku.

[illegible] je od sve [illegible] koji je Žiro uvjeđivao [illegible] u oslobodilačkim [illegible] u [illegible] vrhovni zapovjednik, nosilac [illegible] suverenosti, dotle samo jedna [illegible] Kao najtvrđe[illegible] afričkog Komiteta odlučuju je jedino pravo da stavlja svoj potpis na sve one [illegible] odluke [illegible] Africi kao apsolutni i neograničeni gospodar, pa čak i pravi diktat. On je u [illegible] Africi [illegible] Francuske, da je i Francuska, koja je [illegible] Afrika najbolje da ga opozove i [illegible] Ovaj je [illegible] pokretu, [illegible] Ali [illegible] Pejtoni, Nogesi i Bosuel, nakon su se odjednom izmedu dvije stolice.

Ко је крив?

Понекад је свијет да нијесу народ, за све оно што не вала, или одјела да не вала, сваљује увијек оном ко је на чеју. Наиме, а стаје у државни кругу с само слаба, чак и круна, у војсци команданти и не надлежитима начелници и шефови, па ко уопште старешине и управљачи. А како неке нијесу да се уопште да би је они сачували и да би исправно вршили своје задатке, без обзира на коме се то односу на њиме и какву је дужности имао.

И у држави се приписује само влади, па и у њој сваки потиоји и код чијих служ. Ако, нијесу од оног слојевима у народу и покрајина, па на ниже. Сјетимо на примјер, гласају на избирма за оног кандидата који им макар однесни кандидати био скроз неспособан и недостојан да буде бирани. У вјерској пак послјњој ствари и кувар склони су непитрашу ако пресе своја задатка, а знају да критикују и нарокитиковати је страшнијеке потеше.

Дакле, кад се правилно промисли и у свакој сваљи онда је смјешно и по чистини да је за ниоа јјеног доста не само народа и државе ниоо само неколико људи: неинвестиа, министара и се народа, чије је крив народ као цјелина. Јер за је народ у цјелини био добар и свако свјесно своје дужности и исправан, па влада на ниоа доа хорумушина и неисправна, било би чиск све добро.

Наши интелектуалци из опозиције на најнеодлучнији начин воде пропаганду против својих политичких противника на власти, износећи и што јесте и што

није, а више ово друго, сваљујући тако од широких народних слојева једну разу ману и руку, од које и сами они интелектуалци из опозиције дјечкују зло и у народу сваљу хлопчиво станеје. Умјесто да, обиром на ниски културни ниво широких слојева наших народа и на народ на све особине које пропјешу на те чињенице, као: неодлучност, неумјерност, разузданости и т д., упућу на свијетлене духова, грађанску пристојности и да цивилизу. Код нас нема ове умјерености у политичкој борби, па ако и свако од водећих културних народа већ чим је по политички противника, објесиа се најоогрднијим нарасима: лоповом, можомом, изадјеником, а често на онаа на мајка нијесу поштедјени. А на овај начин, из своје наивности, стварају мебусобно непотоа ване, разлог и хасс, од чега и сами они послије пјте. Истинита је чињеница и то за скора сви о и што критикују влаа сти за извјесну неправду стеер, у највише случајева не критикују из осјећаа правдољубивости, већ само зато што и они не могу немају власти да раде то исто, дакле и кашкају и чиста пакости.

Ухваталом сви моји грађани и остали функционери, било мањи или виши, по шину из разних друштвених слојева и народа: и са села и из вароши, дакле народа. Те прије може сва непаредности и неправде потиру на народ као цјелине, који у себи крије клице своје мене.

Из свега напријед реченог, види се да је за све ово код нас крив цјео народ у основи, па према томе и клице наших болки требало да уништити у самом

„ДУРМИТОР“
СВЕСКА ЗА ЈУН — ЈУЛИ

Ових дана је ваишао „Дурмитор“, књижевни часопис, свеска бр. 3 за јуни и јули с овим садржајем: 1) Повдгак, 2) Љубо Пирандело његов живот и рад. од Ф. Бјелодолија; 3) Пирандело: Тако је, ако вам се чини, новела у преводу; 4) Р. Гаче: Тон пјесме Алексе Шантића, у преводу; 5) Италијанска архитектура од постанка до краја XIII вијека; 6) Стјепан Митров Љубиша, живот и дјела (на италијанском); 7) Прн мјуи триста, на муци наиита (преведено на италијански; 8) Алвар: Напуо (у преводу); 9) Фдеш: Мозак вјечно бди (на српском и на италијанском); 10) Спектатор: Политика московске интернационале намјеђу два свјетска рата; 11) Летње подне у Подгорици од Р. К. — Свеска 10 дира.

Свети Синод за борбу против комунизма

(Варшава) Пољски свети Синод православне цркве састао се под претсједништвом варшавског архиепископа. Током заједнаља одлучено је да се свим вјерницима упути посланица за борбу против бољшевизма, који негара све религије, позивајући вјернике да свим снагама пријадају ту стрмену борбу.

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Декретом Њ. Е. Гувернера

а) Постављени су

у Цетињу:

Новић Н. Савић, за служитеља дневног биоскопа болнице Давило I.

б) Отпуштени су привремено у служби

у Цетињу:

Новић Дмитрије, болничар болнице

у Пљевљима:

Ђ. Ж. Радмила, болничарка, аванчик болничар болнице.

в) Пензионисани су

у Цетињу:

Сидлин Бранислава, суплент гимназије Колашинац, по молби.

у Подгорици:

Мијо Војин, аванчник стоваришта дуда у Бару, по потреби службе; Бурић Миладин, аванчник стоваришта дуда у Бару, по потреби службе.

у Никшићу:

Ивановић Н. Михаило, чиновник управника VIII Дирекције Гувернерства у економ одјељак (по молби)

г) Пензионисани

У Колашину:

Чикчевић Т. Ђорђе, инспектор Пореске управе.

д) Уважена им оставка

у Андријевици:

Михаилу Бакићу, прегледнику финансијске страже, сада у служби при царинарници.

на Цетињу:

Бошковић М. Милена, наставница дјевојачког гимназије у својству секретара.

ђ) Престала им служба

на Цетињу

Мамонтову Борису, чиновнику управника V Дирекције Гувернерства; Стојановић И. Јована, аванчнику IV Дирекције Гувернерства.

е) Отпуштени су:

на Цетињу:

Милићевић Михаило, чиновник штампарије „Обод".

у Пљевљима:

Лакић Б. Марије, учитељ осн. школе.

ж) Опозивају се декрети

1) о пријему у пријему у државну службу Јовановић М. Ђорђа, чиновника;

2) о пријему у државну службу Аковић Ј. Јованке учитељице осн. школе;

3) о постављању у стаже Ђура Гвоздена Петра, болничара болнице у Беранама;

4) који се односи на оставку коју је поднио Војводић Мојсије, инспектор финансијске страже при одјељу у Новој Вароши. Истим декретом пријешћен је у одјељак у Бијелом Пољу;

5) о пријему у државну службу при Пореској управи у Бијелом Пољу Цемовић Д. Стевана;

6) о отпуштању Липовац Марије, наставнице гимназије на Цетињу и додјељује се на рад V Дирекцији Гувернерства.

з) Пензионисани су сљедећи бивши службеници у војсци и жандармерији бивше Југословенске државе.

1) Подофицири:

Перуновић М. Вуксан, пјешадијски водник III класе; Јоновић О. Мило, пјешадијски водник II класе.

Тражимо дописнике

За дневну хронику и све важније догађаје у Подгорици, Данилову граду, Никшићу, Будви, Бару, Шавнику, Колашину, Андријевици, Берачама, Бијелом Пољу, Пријеполу, Пљевљима, Прибоју, Новој Вароши, Сјеници.

Хонорар Дин. 1·25 од сваког штампаног пенијала. Обрачун исплаћујемо при крају сваког мјесеца. Заинтересовани нека се одмах јаве нашем уредништву на Цетињу.

Уредништво

Молебствије Пресветој Богородици

За вријеме Господњиског поста у свима варошким манастирским црквама мјесто служиће се МОЛЕБ ПРЕСВЕТОЈ БОГОРОДИЦИ. Ово је једно од најмилијих богослужења православне цркве.

У овом горком ратном времену вјерни синови и кћери Светосавске Цркве нека ревносно посјећују своје цркве, које у њима ће овом службом, осјудиме кришу, мјесјем и гравом муком савидали наши претци.

Мољна је помоћ Пресвете Богородице пред Господом Богом. Окупљени у св. храмовима на служби Њој посвећеној, у топлој молитви, највећемо ојачаћемо у несрећама и болима нашима, највећемо утјеху и радост у животу.

Претстава на Цетињу

Данас у 20,30 часова одржаће се у Дворском парку, претстава Народног позоришта. Даваће се „Кр ј ња", комедија у 3 чина од Јована Стерије Поповића.

У Понедјељак 16. м. даваће се у Дворском парку биоскопска претстава за грађанство. Почетак у 21 часова.

СПОРТ

«Обилић» (Никшић)

«Цетиње» (Цетиње)

3 : 2 (1 : 0)

Прошле недјеље, 8 августа т. г., у Никшићу су гостовали ногометаши фудбалера и треће, односно бр. 1 ера гостујући у Подгорици ранијој утакмицу са С. к. „Обилић". Утакмица се завршила са резултатом 3:2 у корист никшићана. „Цетиње" је играло добро и показало техничку доштраницу фудбала. Минимална побједа „Цетиња" или, односно резултат 0:0 не одговара игри.

Утакмица би била на го ледоша, да ју је водио један од судија који познаје фудбалску игру и њена правила. Судија који је водио ову утакмицу, није баш нарочито, али уопште не познаје фудбалску игру. Овај се, баш у кусурде постимутим гоол по вјрачу Летковићу у корист „Цетиња". Кратар дошао ми ле лопту у десни угао кратиу, испод статиче у ваљском простору, али судија није гоол признао, јер је како се он изразио, кратар узлатио лопту и тако базирао своју одлуку на правилности.

Екип „Цетиња" истиче се центар-халф Вучевић, л. бек Лабановић, центар фор Латковић I, оба крила и десни халф, који је био најбољи играч на терену. Голови са лијо вашим палма и тако је да брже дан правилно и гола. Код „Обилића" најбољи центар фор Стојановић а добри су бити и центар-халф и голман.

Цетињски фудбалери биће у сјајно дочеку од срдаке спортиста града Никшића, а јоиа сјајнијем исплаћеним. *Свидрашки*

Читајте и ширите
„ГЛАС ЦРНОГОРЦА"

ПОДЛИСТАК

Професор „Зврк"

Наш разред је увијек био највеселија у читавој гимназији. И професори у њему били необично добри према нама, разумијевали су наше нестаћлуке и природно веселе које је просто на нас свих срачло. Били смо у сукобу само са једним професором. Зато сам му приликом општег „крштења" кад су сви професори на оним насиимпатичнијим добили надимке, дали надимак „Зврк". Нико од нас није знао ко се прави стиго, прегледнике. Ипто што се у школу није смјело доносити. На нас се редовно љутио. Чудно ко ту „проклету мангупарију" саставе и уопште пусти да се школује. Али нам и зато надавао вајнеће муке. Дјеце и порк били су стално на дневном реду. И био је сировог просто рођен за причу. Учита га није толико весело као кад би уклатио да него од нас није израдио задатак, или да га је, недај Боже, од другога преписао. Уврег речено то су биле наша најболнија питања на невиђ није три мирне другарице ко'е су стално ћубле што се каже од зоре до мрака. Приликом предавања је настојао да се ратиује од других професора, трудећи се да свему да нешто тајинчо своје, да се исјане што оригиналније. Ту особину си му брзо уништили. Наравно нашим неташтулима тако да га је прошла вола за оригиналним методом у настави... Тад једном приликом, кад је хтио да нам објасни појам круга поче са необичним примјером.

— Ето, дјецо, замислите ово што вам причам! ... Ја имам једну округлу собу. У соби имам пећ и жену ... Ко ће то да поиови?...

Устаје један из прве клупе и понаља брао као да је навијен:

— Господине професоре, ви имате једну округлу собу, у соби имате једну пећ и жену!...

— Врло добро! Хајдемо даље... Ја и моја жена стојимо код пећи и почнемо да плешемо около наоколо док не бјемо опет до пећи. Шта смо ми направили?...

Баци се пригушено смију и дошаптавају. „Зврк" очекује одговор. Нијадз устаје „Мишо Петљавина" најбољодиђи од свих и полутласно одговара на „Зврково" питање:

— Господине професоре, ви сте направили једно кратко свадбено путовање!... Тресу се клупе од смијеха. „Зврк" је знаио себе од љутине. Безобразног „Петљавину" наравно удаљуђе са часа и записује га у дневник. Од тада никад више није покушао да своја предавања изводи на оригинални начин. Постао је још строжији. Кад је био његов час није се смјело ни натаљати. Али зато кад је сиромах изјавио на разреда са катаогом испод руке, за њим су се истеваали јецаји, дречиле очи и изводиле разне мангупарије тако то само Бог зна могу да наведу. Али ни то није било довољно. Једног дана се отишао толико далеко да је неко мјакууко као најнадлежнији мачак дао је „Зврк" мјавиво. Он се нагло окренуо и пришао прном који је био на реду тражећи објашњење. Сви су ћутали као заливени. Знали су какво је „Зврк" у таквим моментима.

Ко је мјауукно?... питао је „Зврк" цревећи се од љутине...

Разлијегао се глас разредом али нико није хтио да да одговор. Најмљи намјеру нас „Паја" подвукао се под клуну држећи притиа поздрав да спријечи смијех који му је свом силином навирао, јер је то пронашао као најбољи начин за суђбијање смијеха у неугодним моментима. „Зврк" га је изненада оазвао, пришао му близу и наредио га испод клупе. „Паја" се смијао мало је ситуација била прилично тешка...

— Улових те птицо! викао је „Зврк" и тегло га за уши...

— Господине молим; нијесам ја... бранио се „Паја".

— Јеси, викао је „Зврк", и вукао га још више ва такве проводе уши...

— Молим вас немојте толико да ме вучете! кресну нагло сиромашни „Паја" па се ја му одједном дође снага; — нијесу ово општинске уши!..

„Зврк" је био иван себе од љутине. Толико дрскости од једног ђачића н-је могао ни у ком случају очекивати... Плануо је и опасно му шамар по лици снага; Затим се распричао. Ружио је на пуних уста читав разред. „Паја" је ћутао као заливен. Нешто га гонило да противјечи и да приоса ни се мак сам... Није мјакуо. Нијесу ни „Зврк" удаљио из разреда. Тек кад су се врата залупила тргао га на ћутања смијех. Читав се разред смијао. Добацивали су му са свих страна

— Уф, јадан, што му „Зврк" вркну шамарчину!... смијао се „Мишо Петљавина"...

— Мора да се чуло до вборнице... допуваћемо та друи.

Почетак

НАШИ ШКОЛСКИ ЖИВОТ

Виши течајни испит

(Завршни испити у Цетињској гимназији)

Виши течајни испит (испит зрелости) одржан је у времену од 1 до 9 јула 1943. За испит се пријавио свега редовних ђака 31, од којих 20 ученика и 11 ученица, и 7 приватиста, од којих 4 ученика и 3 ученице. Свега је на испиту било 38 кандидата, и то 24 мушких и 14 женских.

Испитни одбор за виши течајни испит у њему је био састављен: Лавови Алберт, професор и школски аташе, као претсједник; Зорић Илија, директор гимназије као потпретсједник, и професори: Вукмановић Саво, Пајковић Михаило, Зорић Михаило и Грабовски Станислав, као чланови.

Ови кандидати су положили виши течајни испит и проглашени су зрелим:

Банашевић Будмила — Вида, столара, Дедић Вјера (ослоб. усм. испита) — Петка, пензионера, Домаћин Анто — † Ивана, пензионера, Иванишевић Божидар — Бура, пошт. службеника, Ивановић Славомир — Богдана, чиновника, Јовановић Миладин — † Стевана, свештеника, Кадијеровић Божидар — Матана, столара, Крнопавић Милева — Милу, кафиџију, Латковић Боко — Ника, земљоделника, Лопичић Павле — Милована, лекара, Мартиновић Блажо — † Стева, земљоделника, Милошевић Десанка — Пера, пензионера, Мурић Десанка (осл. усм. испита) — Јакше, шефа Мјесне контроле, Николић Ђорђе — Јока, служитеља, Пејовић Оливера — Јанка, пензионера, Поадлаковић Олга (осл. усм. исп.) — Бориса, инжењера, Радиновић Надежда (осл. усм. исп.) — † Блажа, пензионера, Радовић Вукица (осл. усм. исп.) — Митра, пензионера, Рајнвајн Лидија (ослоб. усм. исп.) — Коста, чиновника, Рихтер Марија — Милана, дир. фабрике, Роловић Бојидар — Ђура, пензионера, Ивановић Мило — Марка, пошт. чин. у пенз., Хајдуковић Радојка — Тодора, учитеља, Чанић Бранко — † Василија, предузмача, Лубарда Владимир — Рака, земљоделника.

Пријемни испит

За пријемни испит за успис у I разред пријавило се је 192 ђака, од којих 122 ученика и 70 ученица. Испит је положило 107 ученика и 66 ученица, свега 173.

Успјех у сним разредима био је по мишљењу директора и професора, задовољавајући.

НИЖА ГИМНАЗИЈА У БАРУ

У току школске 1942/43 године ова је школа свесни нормално радила све до краја школске године.

На почетку и у току школске године било је уписано у сва четири разреда 161 ђак, од којих 111 ученика и 50 ученица. Током школске године напустило је школу 21 ученик и 7 ученица, тако да је на крају школске године остало и одјељено свега 90 ученика и 43 ученица.

На раду у школи било је 10 наставника, од којих 3 хонорарна. У школи се нијесу предавале вјештине: цртање и пјевање, јер није било стручних наставника.

На крају школске године у раду одржани су приватни, пријемни разредни испити и нижи течајни испит.

Нижи течајни испит обављен је од 22. до 26 јуна. Испитни одбор је био овако састављен: Прла Станко, директор V Дирекције Гувернерства, као претсједник; Јовановић Вјјеслав, суплент и замјеник директора, као потпретсједник; Мировић Томо, суплент, Славић Бернарда, наставница, Пекић Бајо, професор, и Мајдев Алексије, контрактуални наставник, као чланови.

За полагање нижег течајног испита јавило се 18 кандидата, од којих 2 приватиста, и то: 10 ученика и 8 ученица. Испит су положили они ђаци дати: Бу ј ковић Новак — Ивана, ученика; Вукићевић Петар — Саве, ученика; Дреснић Вјелимир — Андра, ученик; Ђ р в ић Катарина — Радована, инжењера; Кажнеровић Станка — Стане, општинске бабице; Лековић Крсто — Марка, ученика (ослобођен политиа); Никочевић Косто — Васа, ученика (ослобођен политиа); Мирићевић Олга — Тома, трговца (ослобођена политиа); Милиновић Јевисије — Саве, трговца; М-ићевић Владимир — Куста, служитеља; Палић Марија — Пера, шивјетиер; Радушевић Радмила — Петра, инжењера; Томашић Бранка — Марије, учитељице; Четковић Вјбена — Марка, трговца; Хајдуковић Олга — Тодора, учитеља.

У школи је постигнут добар коначни успјех на свију наставних предмета, а тежих бјчних преступа уопште ниј: било.

Свијажено да се бачки родитељи носе мишљу да ваиоле школске власти на одобрене отварања V разреда, пошто за тај разред има довољан број ђака, а они свију дјецу, услед материјалних потешкоћа, нијесу кадри даље шкоиовати.

М.

КРЕДИТНА ЗАДРУГА ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА У БЕРАНАМА

одржаће на основу одобрења Банкарског Инспектората — Цетиње бр. 318 од 26. јуна т.г. годишну скупштину за другара на дан 29. августа, 1943 год., у 9 сати преје подне у просторијама одељења општине са овим дневним редом:

1) Избор записничара и два овер ча записника;

2) Читање извјештаја Управног Одбора о раду задруге у 1941. и 1942. год;

3) Читање извјештаја Надзорног Одбора о раду и завршним рачунима у 1941. и 1942. год;

4) Решавање и расправљање у смислу чл. 64 правила;

5) Предлози и жалбе задругара;

6) Избор чланова Управног и Надзорног Одбора.

НАПОМЕНА: Ако одређеног дана и сата не дође довољан број задругара чл. 51 правила, скупштина ће се одржати истог дана сата касније на истом мјесту и са истим дневним редом без обзира на број присутних задругара.

Беране, 30. јуна 1943 год.

Управни Одбор:

Д. Голубовић с. р., Мил. Б. Бојовић, с. р.

2—3

МАЛИ ОГЛАСИ

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране градског поглаварства у Цетињу, те је овим оглашавам за неважећу.

3-3 СТЈЕПАН КАЛИЋ

аксолент агрономије (Цетиње

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране градског поглаварства у Цетињу, те је овим оглашавам за неважећу.

3-3 СТЈЕПАН КАЛИЋ

аксолент агрономије (Цетиње

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране градског поглаварства у Цетињу, те је овим оглашавам за неважећу.

3-3 СТЈЕПАН КАЛИЋ

аксолент агрономије (Цетиње

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране градског поглаварства у Цетињу, те је овим оглашавам за неважећу.

3-3 СТЈЕПАН КАЛИЋ

аксолент агрономије (Цетиње

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране градског поглаварства у Цетињу, те је овим оглашавам за неважећу.

3-3 СТЈЕПАН КАЛИЋ

аксолент агрономије (Цетиње

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

МАЛИ ОГЛАСИ

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Оглашавајте
у „Гласу Црногорца"

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју личну легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 14 издану од стране Градског поглаварства у Подгорици, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 ВЕЈКО ВУЧИЋЕВИЋ

Подгорица

Изгубио сам своју легитимацију бр. 3173, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3 СМИЛЈА КРИЋ

Подгорица

КРВАВЕ БОРБЕ ОДЛУЧУЈУ УДЕС ЕВРОПЕ

НОВО БОМБАРДОВАЊЕ РИМА

Неуспјех америкакског покушаја искрцавања на Сјев. Сицилији

САВЕЗ СУПРОТНОСТИ

[illegible] У разним основе бри-
[illegible] „пакта“ и
[illegible] да би
[illegible] односе.
[illegible] ово
[illegible] Ова
[illegible] анатин
[illegible] постоје изме-
[illegible] Совјетског са
[illegible] Државе су
[illegible] посљедњих 25
[illegible] непријатељске
[illegible] у непријатељске по-
[illegible] Ми смо
[illegible] двије
[illegible] дјела до как-
[illegible] односа, васно-
[illegible] Енглеској. Насто-
[illegible] Русију да и
[illegible] ка ка савезни-
[illegible] непријатеље амери-
[illegible] „рјеши рат
[illegible] Немачка, о-
[illegible] Москви
[illegible] Немачка
[illegible] Москви
[illegible] Немачка друга
[illegible] ка према Совјетској
[illegible] непријатељ. Као што
[illegible] у оних часа
[illegible] ратног
[illegible] Немачке
[illegible] „Совјетског
[illegible] Москви? Ти
[illegible] непобојним
[illegible] Стара да
[illegible] Москви,
[illegible] комесара
[illegible] и његовог
[illegible] и окрајинама
[illegible] да та
[illegible] Москви да сиђе
[illegible] Устаном амери-
[illegible] Ми
[illegible] Трће борите се
[illegible] и на Бај-
[illegible] Совјетског
[illegible] Савезници у реду са
[illegible] Ако
[illegible] Ми
[illegible] Ми
[illegible] Ми